

HONVÉDELMI MINISZTERIUM

MINISZTER

Baráth Zsolt úr
országgyűlési képviselő

Válasz a K/4732. számú „Ez a Magyar Honvédség
helyes útja?” című írásbeli kérdésre
Országgyűlési Hivatala

Budapest

irományszám: K/4732/1

Érkezett: 2011 NOV 04.

Tisztelt Képviselő Úr!

Kérdéseivel kapcsolatban, azok sorrendjében, az alábbiakról tájékoztatom:

A Kormány és a Honvédelmi Minisztérium (HM) számára kiemelten fontos a fiatalok hazafias szellemben történő nevelése. Meggyőződésem, hogy az ifjúság körében olyan szemléletet kell kialakítanunk, amely értéknek tartja a hazaszeretetet, a bajtársiasságot, a fegyelmet, a becsületet, és a felelősséget szűkebb és tágabb környezetük megóvásáért.

Eme cél elérése érdekében folytatjuk a „KatonaSuli” programot, amelynek eredményeként ma az általános iskolák 7-8. osztályaiban szakkörök formájában, a középiskolákban választható érettségi tantárgyként, a felsőoktatásban kredit értékű választható tárgyként van jelen a honvédelmi ismeretek oktatása. Ezáltal a köz- és felsőoktatásban megteremtettük annak a lehetőségét, hogy a téma iránt érdeklődők szervezett formában szerezzenek ismereteket. Jelenleg a közel 70 általános- és középiskola valamint 4 felsőoktatási intézmény által szinte minden megyében és a fővárosban is biztosított az érdeklődő fiataloknak a programban való részvétele, melynek működését a Magyar Honvédek katonai szervezetei is aktívan támogatják.

A további munka jogszabályi alapját biztosítja a Honvédelmi Minisztérium által beterjesztett és az Országgyűlés által a nyáron elfogadott, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény, amely a 21.§ j) pontjában a Kormány részére feladatot szab, miszerint: „a köz- és a felsőoktatás keretein belül gondoskodik a honvédelmi nevelés programjának végrehajtásáról”. Ennek alapján pedig a készülő nemzeti köznevelési törvényben és a hamarosan kiadásra kerülő Nemzeti Alaptantervben minden oktatási-nevelési intézményben kötelező feladatként kerül meghatározásra a honvédelmi nevelés programjának végrehajtása.

Ami a Magyar Honvédség (MH) finanszírozottságát illeti, emlékeztetem Képviselő Urat, hogy a kedvezőtlen nemzetközi gazdasági hatások az államháztartás bevételeire, ezáltal teljesíthető kiadásaira is hatással vannak, amely valamennyi minisztérium költségvetését, így szükségszerűen a Honvédelmi Minisztérium, ezen keresztül pedig a Magyar Honvédség forrásait is érinti. Ebből kifolyólag az ország teljesítőképessége a jelenleg rendelkezésre álló és a tervezett források felhasználását teszi lehetővé a HM számára. Természetesen a tárca minden tőle telhetőt megtesz, hogy forrásait bővítse vagy pedig olyan további katonai képességekre tegyen szert – például szövetségesi támogatások keretében –, amelyek nem, vagy csak kevésbé terhelik a minisztérium költségvetését.

Képviselő Úr azon felvetése, miszerint „egyetlen NATO kötelezettségünket sem” teljesítettük, nem fedi a valóságot. A teljesség igénye nélkül és csupán a legnagyobb volumenű teljesített vállalásainkra utalva tájékoztatom, hogy Magyarország csatlakozott a NATO Integrált Légvédelmi Rendszeréhez, bázist biztosított a Stratégiai Légi Szállítási Képesség számára Pápán, vagy például kialakította a NATO Katona-egészségügyi Kiválósági Központot Budapesten.

Hazánknak sajnos valóban voltak olyan vállalásai, amelyeket nem teljesített az ígéreteknek megfelelően. Ezek a 2002-2010 közötti időszak felelőtlen politikájának az eredményei, és annak köszönhetőek, hogy az előző kormányok nem igazították a vállalásokat a nemzetgazdaság teljesítőképességéhez. Az elmúlt másfél évben ezeket felülvizsgáltuk és kizárólag olyan vállalásokat tettünk a NATO felé, amelyek a tárca költségvetési teherbíró képességének megfelelnek. A korábbi túlzó vállalások módosítását, visszavonását a NATO-val egyeztettük, amelyet a Szövetség elfogadott.

A Magyar Honvédség harci és szállító helikoptereire vonatkozó kérdésre válaszolva tájékoztatom, hogy a MH hadrendjében jelenleg 12 darab harci helikopter és 17 darab közepes szállító helikopter áll.

A Magyar Honvédség védelmi feladatainak ellátását illetően arra hívom fel Képviselő Úr figyelmét, hogy a Magyar Köztársaság biztonsági helyzete jelenleg stabil, a hagyományos jellegű katonai agresszió valószínűsége csekély, hazánk védelme pedig – az Észak-atlanti Szerződés 5. cikkelye alapján – szövetségi rendszerben értelmezhető. A prognosztizálható biztonsági környezet, valamint Magyarország NATO- és EU-tagsága megköveteli, hogy a Honvédség önállóan és együttműködésben is képes legyen műveleti alkalmazásra, legyen az a haza hagyományos értelemben vett katonai védelme, vagy határainkon túli béketámogató és válságkezelő műveletekben való részvétel. Mindennek fényében a MH az alapfeladatai ellátása során a hadműveleti-harcászati alapelveket alkalmazva képes feladatai ellátására. A hadműveleti-harcászati alapelvek, az alkalmazott eljárások, illetőleg a rendelkezésre álló technikai eszközök képességmutatói határozzák meg a Honvédség csapatai részére kijelölt védősáv méreteit, a MH pedig a fenyegetettség arányának megfelelően, a NATO Reagáló Erők beérkezéséig képes önállóan védelmi feladatok ellátására.

A Honvédség költségvetésére vonatkozóan tájékoztatom, hogy a Magyar Honvédség és a Honvédelmi Minisztérium költségvetése racionalizált, hiszen a hatályos államháztartási szabályok szerint kerül tervezésre, összeállításra és felhasználásra, a tervezés alapját pedig a haderőstruktúra, a létszám, illetve az ellátandó feladatok képezik. Ugyanakkor jelenleg folyamatban van a Honvédelmi Minisztérium és hivatalainak, háttérintézményeinek átszervezése, amely a jövőben már letisztult feladatrendszerben, még hatékonyabb módon biztosítja a működést, ezáltal a rendelkezésre álló erőforrások felhasználását is.

A Magyar Honvédség JAS-39 Gripen repülőgépein a légtérvédelmi feladataik ellátásához szükséges – közeli hatótávolságú, passzív infravörös és látóhatáron túli aktív radarvezérlésű – légiharc rakétafegyverzet van rendszeresítve. A szárazföldi csapatok légi támogatásához nagy találati pontosságú és megsemmisítési valószínűségű, optikai és infravörös irányítófejjel ellátott levegő-föld rakéták állnak rendelkezésre. Emellett a kumulatív és repesz-romboló harci résszel ellátott levegő-föld irányított rakétafegyverzet precíziós és széles időjárás viszonyok közötti alkalmazásához lézeres célmegjelölő optikai és infravörös tartományban üzemelő célzó konténerek kerültek rendszerbe állításra. A

repülőgépek rendelkeznek még légi és felszíni célok megsemmisítésére egyaránt alkalmas 27 mm-es beépített fedélzeti gépágyúval is.

Tájékoztatom Képviselő Urat, hogy repülőhajózó állományunk számára az éves szinten előírt minimális repülési idő, valamint az ennek végrehajtási szintjére vonatkozó adatok a Magyar Honvédség harckészültségének helyzetéről adnak tájékoztatást, így ezek - a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény alapján elkészített - A Magyar Honvédség Egységes Iratkezelési Szabályzata értelmében harmadik félnek át nem adhatóak.

Amennyiben Képviselő Úr írásban kérvényezi az adatok megismerését, akkor erre az adatokat kiadványozó, jelen esetben az MH Összhaderőnemi Parancsnokság hozzájárulása esetén ellenőrzött körülmények között lehetőséget biztosítunk.

Jelenleg a Magyar Honvédség az alábbi kiemelt és meghatározó - az előző kérdésekben nem említett - fegyverzeti rendszerekkel rendelkezik:

- Vontatott ágyú tarack, 152 mm (D-20): 32 db,
- T-72 harckocsi 111 db (30 db üzemképes, 81 db állapotfelmérése megtörtént, javításuk minősített időszakban tervezve),
- BTR-80; BTR-80/A 614 db, ebből 235 eszköz modernizálása végrehajtásra került,
- KUB légvédelmi rakéta indító állvány 24 db,
- ATLAS (MISTRAL-2) légvédelmi rakéta indító állvány: 45 db.

Az elmúlt 20 évben a Magyar Honvédségben több esetben átszervezésre, radikális csökkentésre került sor, amelynek következtében a meglévő technikai eszközök egy része honvédelmi célra feleslegessé vált, így ezek a létrehozott inkurrencia raktárakban kerültek elhelyezésre. A Magyar Honvédség változó feladatrendszeréhez alkalmazkodva bizonyos meglévő képességek jelentősen csökkentek vagy teljes mértékben megszűntek és az ezekhez tartozó eszközök szintén az egyre bővülő inkurrencia készletbe kerültek bevonásra, tárolásra és értékesítésre.

Az inkurrencia tároló raktárakban felhalmozott, rendszerből kivont eszközök jelentős része elavult, korszerűtlen, a NATO szövetségesi rendszerében történő együttműködésre alkalmatlan, illetve a természetes elhasználódás, baleseti sérülés eredményeként használhatatlanná vált. Ugyanakkor tény, hogy 2002 és 2010 között számos esetben valós és fontos képességek kerültek csökkentésre vagy felszámolásra, sokszor az ezekhez tartozó különböző technikai eszközök kivonásával és értékesítésével. Ennek okaira az akkori kormányok képviselői tudnak válaszokkal szolgálni.

Véleményem szerint több esetben téves döntés született, éppen ezért jelenleg annak felmérése folyik, hogy ezek közül a képességek közül melyek újbóli létrehozása vagy megerősítése szükséges és végrehajtható. Ezzel párhuzamosan folyamatban van egyes eszközök és készletek felülvizsgálata, amelynek eredményeként a még használható hadfelszerelésből egy úgynevezett Központi Hadműveleti Készlet létrehozását tervezzük.

A Honvédelmi Minisztérium a honvédelmi célra feleslegessé vált, ingatlanjogilag rendezett laktanyákat főszabályként a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV Zrt) részére adja át.

Tájékoztatom Képviselő Urat, hogy a 2 %-os védelmi kiadási részarány a NATO részéről nem kötelezettség, pusztán ajánlás a tagországok számára, amelyek a haderő mérete, struktúrája, feladatai alapján önállóan határozzák meg a védelmi kiadások mértékét. Az ajánlott 2 %-os szintet a korábbi időszakban sem érte el a tagországok többsége, a jelenlegi

kedvezőtlen nemzetközi gazdasági hatások miatt pedig a szövetségben a védelmi kiadások csökkenése általános tendencia. A Magyar Honvédség forrásainak kérdésében kérem, a válaszlevetem elején megfogalmazottakat tekintse itt is irányadónak.

Magyarország nem lehet pusztán a NATO nyújtotta biztonság haszonélvezője, hanem tevőlegesen is hozzá kell járuljon szövetségeseinek biztonságához. Az országnak a katonai szövetségben betöltött szerepét a szervezeten belül nagyra értékelik, mert a magyar katonák a „békemissziós”-válságkezelési feladatokon keresztül bizonyítják alkalmasságukat és felkészültségüket.

Magyar katonák a békeművelti-válságkezelői tapasztalatok mellett bevetési tapasztalatokra is szert tesznek nemzetközi műveletekben, ami jelentősen növeli a Magyar Honvédség országvédelmi képességét is, hiszen a nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező katona magabiztosabban és hatékonyabban tudja ellátni a haza fegyveres védelmét. Ezen képességeket integráljuk a hazai kiképzési programokba is.

Az iraki és az afganisztáni műveletekben hazánk nemzeti és szövetségi érdekből, a térségbeli országokhoz (Csehország, Lengyelország, Románia, Horvátország, Szlovákia, Bulgária stb.) hasonlóan, az ország teljesítőképességével arányosan vett/vesz részt. A NATO Ön által említett iraki és afganisztáni műveleteiben történő részvételünk aktívan hozzájárult ahhoz a tanulási és képességfejlesztési folyamathoz, minek eredményeként mára egyes katonai részterületeken vezető szerepet vagyunk képesek ellátni (lövész, logisztikai-, légi tanácsadó és mentor csoportok, katonaorvosok és egészségügyi személyzet, tűzszerész képesség, légtérirányítás).

A szövetségeseinkkel, különösen az Amerikai Egyesült Államokkal, folytatott művelti együttműködés során utolsó generációs haditechnikai, fegyverzeti, és kommunikációs eszközökhöz jutunk hozzá térítésmentesen a hadszíntéri támogatási rendszeren keresztül. Ezen kívül hazai kiképzési célokra is folyamatosan érkeznek a legfejlettebb fegyverzeti anyagok, ami szintén hozzájárul az ország védelmi képességének növeléséhez. Hazánk a művelti szerepvállalás területén mutatott megbízhatóságának köszönhetően az Amerikai Egyesült Államok azon szövetségesei közé tartozik, amelyek jogosultak az USA haditechnikai eszközeinek térítésmentes átvételére.

A Magyar Honvédség nemzetközi békemissziós feladatain keresztül Magyarország demonstrálja, hogy teljes értékű tagja a NATO-nak, az EU-nak, az ENSZ-nek, az EBESZ-nek, erősíti pozícióját ezekben a nemzetközi szervezetekben, valamint jelentős világpolitikai folyamatok alakításában vesz részt. A békeművelti-válságkezelési szerepvállalás fontos pillére Magyarország nemzetközi érdekérvényesítő képességének.

Katonáink képzésében a Honvédelmi Minisztérium a Magyar Honvédség széleskörű feladatainak ellátásához szükséges és nélkülözhetetlen tudás átadását tekinti elsődlegesnek. Ugyanakkor egy reális katonai életpályamodell kialakításához olyan katonai felsőoktatásra is szükség van, amely biztosítja, hogy katonáink tudásukat szükség esetén más területen, esetleg a civil életben is képesek legyenek kamatoztatni. Ehhez olyan minőségi képzésre és tudásbázisra van szükség, mely az egyén számára garantálja azt a lehetőséget, hogy a haza szolgálatában sikeres katonai pályát futhasson be, miközben arról is gondoskodik, hogy a katonai karriert követően zökkenőmentes átmenet lehetősége is rendelkezésre álljon akár a közszolgálat, a közigazgatás irányába.

Egy ilyen minőségi, a katonai felkészítésben speciális, miközben multidiszciplinaritásban átjárhatóságot is biztosító képzés megteremtése a célunk a Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásával.

A Magyar Állam a megfelelő intézményeken keresztül biztosítja a területén tartózkodó állampolgárok és külföldi személyek biztonságát természeti katasztrófák, külső agresszió vagy belső fenyegetés esetén is.

A Magyar Honvédség ezen feladat ellátásához biztosítja a jelenleg szolgálatot teljesítő hivatásos és szerződéses állományú katonák, valamint az önkéntes tartalékos állomány általános katonai kiképzését. Ennek keretében katonáink nem csak országvédelmi, hanem különböző katasztrófavédelmi feladatok ellátására is felkészülnek, minthogy az a Magyar Honvédség alakulatainak alaprendeltetéséből fakad. Ebből kifolyólag az állomány megfelelő alapot biztosít a békeidőszakról a minősített időszakra történő áttérés feladatainak végrehajtásához, valamint bevethető természeti katasztrófák következményeinek felszámolására is. Ugyanakkor emlékeztetem Képviselő Urat, hogy az általános hadkötelezettség továbbra is érvényben van, csupán békeidőszakban került felfüggesztésre, így a jogszabályokban rögzítettek szerint – és szükség esetén – hazánk a hadköteles komponens felhasználásával is számolhat.

Az ország területén „esetlegesen fosztogató bandák, szabadcsapatok” megjelenésének kezelése alapvetően rendészeti feladat, a Magyar Honvédség ilyen jellegű belföldi alkalmazása csak szükségállapot kihirdetését követően történhet meg, amelyet mind a jelenlegi (40/B. § (2)), mind a 2012. január 1-én hatályba lépő új alaptörvényünk (50. cikk) szabályoz.

Remélem Képviselő Úr is egyetért azon megállapításommal, hogy a jelenlegi kormány megalakulásakor a Magyar Honvédség nem volt a legjobb állapotban, hiszen az előző kormányzatok alatt képességvesztést, pazarló gazdálkodást és egyes esetekben büntetőjogi kategóriába tartozó visszaéléseket szenvedett el. Ennek ellenére bízom benne, hogy nincs olyan magyar állampolgár, így magyar politikus sem, akinek érdekében lenne a Magyar Honvédség lezüllesztése. Ugyanígy szeretnék bízni abban is, hogy 1990 óta hazánkban tudatosan senki sem akarta lerombolni a magyar haderőt, azonban az kétségtelen tény, hogy voltak és vannak olyan politikai erők, amelyek nem tekintik prioritásnak a honvédelem ügyét vagy azt alárendelik aktuálpolitikai érdekeiknek.

Tájékoztatom Képviselő Urat, hogy a védelmi képességek felmérése és a biztonságpolitikai környezet értékelése folyamatban van, ahogy felülvizsgálat alatt volt és van a Honvédelmi Minisztérium működése, ezen belül pedig, gazdálkodása is. Az előbbi munka eredményeként reális képet kapunk a hazánkat érintő potenciális fenyegetésekről és kihívásokról, így az esetleges veszélyekhez igazítható és aktualizálható Magyarország honvédelmi képessége. Az utóbbi, azaz a működési felülvizsgálat következményeként pedig felszámolásra került a megelőző kormányok pazarló gazdálkodást eredményező gyakorlata, megszüntetésre került a kiszervezések rendszere, a bűncselekménygyanús esetekben – közel félszáz cselekmény ügyében – pedig megtettem a szükséges feljelentéseket.

Végül tájékoztatom Képviselő Urat, egyáltalán nem érzem úgy, hogy visszaköszönne az Ön által említett „politikai-társadalmi helyzet”. Ugyanis a kormány elkötelezett a honvédelem ügye, így a Magyar Honvédség megerősítése mellett, amelyet számos, a fentiekben már említett, folyamatban lévő program is bizonyít és biztosít. Ugyanígy meggyőződésem az is, hogy a Honvédség társadalmi megbecsülése egyre stabilabb, a Honvédelmi Minisztérium pedig mindent megtesz annak érdekében, hogy a hadsereg kohéziója erősebb, társadalmi beágyazottsága pedig mélyebb legyen.

A fentiek alátámasztására az alábbiakban az elmúlt másfél évben elvégzett munka néhány további eleméről tájékoztatom Képviselő Urat.

Mikor 2010-ben átvettem a Honvédelmi Minisztérium irányítását, egy képességeiben meggyengült és tartásában megroppant honvédséget örököltem. A megelőző kormányzati ciklusok során nyolc év alatt a HM és a Magyar Honvédség létszáma közel 15.000 fővel csökkent, 26 féle haditechnikai eszközt vontak ki a hadrendből, számos másik képességet drasztikusan csökkentettek, a korrupciónak és felelőtlen gazdálkodásnak köszönhetően közel 1,8 milliárd forint vagyoni hátrány érte csak a HM háttérintézményeit, amelyhez köthetően 45 rendbeli, részben a folytatólagosság egységébe vonható cselekmény ügyében tettem feljelentéseket.

Másfél év alatt nemcsak stabilizáltuk a Magyar Honvédség és Honvédelmi Minisztérium működését, hanem visszafordítottuk az előző kormányzatok alatt tapasztalható tendenciát, azaz további képességvesztés helyett erősítettük a honvédelmet.

Mindenekelőtt úrrá lettünk a korrupción, megszüntettük a kiszervezések rendszerét, a HM számára hátrányos szerződéseket felülvizsgáltuk és lényegesen kedvezőbb kondíciókkal újrakötöttük. Újjászerveztük az Önkéntes Tartalékos Rendszert, feltöltését megkezdtük, amelynek eredményeként mára mintegy 2000 önkéntes védelmi tartalékos áll a Honvédség rendelkezésére. Felállítottuk a MH Ludovika Zászlóaljat, amely önálló hadrendi elemként, új katonai képességként fontos szerepet játszik a katonai nevelés és szocializáció erősítésében, miközben hozzájárul nemzeti és katonai hagyományaink őrzéséhez is. A Szent Korona és a hozzátartozó jelvények teljes körű őrzésére – a koronázási palást kivételével – valamint a Köztársasági Elnök Hivatala protokolláris őrzésére létrehoztuk a Nemzeti Honvéd Diszegységet. A Magyar Honvédség katonái számára kiszámítható, hiteles életpályát biztosító új humánstratégiát dolgoztunk ki. A honvédelem hatékonyságának növelése érdekében bürokráciacsökkentést eszközöltünk, amely egyben több milliárd forint megtakarítást is eredményez már a 2012-es évtől kezdve. A katonai egészségügyi képesség újjászervezése, valamint a civil feladatok ellátására érdekében önálló elemként a Magyar Honvédség hadrendjébe integráltuk a Honvédkórházat.

Mindezen túl pedig beszerzéseken és kutatás-fejlesztési tevékenységeken keresztül folyamatos katonai képességfejlesztést hajtottunk végre.

Missziós tevékenységünk külföldi és hazai támogatására megnöveltük katonáink egyéni és kollektív védelmi képességeit. Ennek keretében páncélozott járművek beszerzése történt meg, mely során a kontingensek páncélvédett fülkével ellátott teherautókkal, páncélozott sebesültszállító járművekkel, páncélozott személygépkocsikkal, illetve páncélozott MRAP járművekkel kerültek megerősítésre, mindemellett védett lakó és irodablokkok kerültek telepítésre.

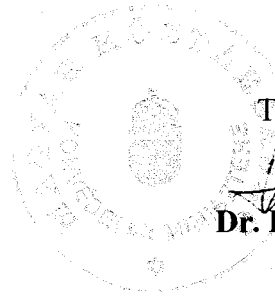
Ugyancsak hangsúlyt fektettünk az önvédelmi és túlélőképességek fejlesztésére, így katonai járműveket nehézgéppuskákkal szereltünk fel, a katonák egy része modern amerikai M4-es gépkarabéllyal rendelkezik, míg más részük a modernizált és képességeiben megnövelt AK gépkarabélyokkal van felszerelve. Ugyancsak történt beszerzés gránátvetők, illetve az éjszakai képességet biztosító éjjellátó berendezések és hőkamerák, valamint magasabb védelmet biztosító kevlár sisakok vonatkozásában is. Katonáinkat a hadszíntéren elengedhetetlen kommunikációs, helyzetmeghatározó (speciális GPS), improvizált robbanó szerkezetek támadásai elleni zavaró, illetve célmegjelölő eszközökkel szereltük fel.

Országvédelmi képességeink fejlesztése érdekében folytatódott a Gépjármű Beszerzési Program melynek keretében különböző terepjáró tehergépkocsikat szereztünk be szárazföldi csapataink mozgékonyságának, manőverező képességének növelésére. Folytatódtak a Gripen-programhoz kapcsolódó kommunikációs és fegyverzeti fejlesztések is, csakúgy, mint a helikopterek és az AN-26-os repülőgépek időszakos és üzemidő meghosszabbítást célzó javítási munkái. Ugyancsak meg kell említeni a Finnországtól átvett 2 db Mi-8-as helikoptert, mely a hazai szállító helikopter park fejlesztéséhez járult hozzá. Végül ebbe a sorba tartoznak a hazai informatikai hálózatok fejlesztése érdekében eszközölt, valamint a tábori vezetési és

irányítási képességek fejlesztéséhez kapcsolódó beszerzéseink is. Mindemellett pedig folyamatosak a hazai bázison zajló legkülönbözőbb képességnövelő kutatás–fejlesztési tevékenységek is.

Mindezek fényében biztosíthatom Képviselő Urat, hogy a Magyar Honvédség megerősítése– a nehéz gazdasági helyzet ellenére is – nem pusztán elhatározott cél, hanem immár a gyakorlatban megjelenő, kézzel fogható tény.

Budapest, 2011. november 03-án

Tisztelettel:

Hende Csaba
Dr. Hende Csaba